

Plan van aanpak IAK

Bijlage 3 bij vierde voortgangsrapportage operatie Inzicht in Kwaliteit

Plan van aanpak herziening Integraal Afwegingskader

In de derde voortgangsrapportage van de operatie Inzicht in Kwaliteit¹ is aangegeven dat gewerkt wordt aan een plan van aanpak voor een herziening van het IAK (integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving). Het belangrijkste doel van dit plan is om de voorbereiding van beleid en wetgeving te versterken, door een eerdere en betere toepassing van het IAK. In dit instrument staan alle verplichte eisen en afwegingen, die nodig zijn om de gevolgen van beleid en regelgeving adequaat in beeld te brengen, af te wegen en te onderbouwen. Daarnaast worden nu in het IAK ook verschillende ondersteunende elementen aangeboden. In de huidige situatie wordt het IAK niet altijd toegepast, omdat het IAK door de verschillende onderdelen complex is en niet voldoende bekend. Ook in de kabinetsreactie op de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag wordt beschreven wat het belang is van een goede afweging voor beleid en wetgeving, en kondigt het kabinet aan dat er beter gebruik moet worden gemaakt van het IAK.²

De OESO heeft in opdracht van het ministerie van EZK een onderzoek gedaan naar de Regulatory Impact Assessment (RIA)³ in de Nederlandse context, vanuit een theoretisch kader en hun kennis van de situatie in andere landen. Dit onderzoek is gericht op wet- en regelgeving en is met de derde voortgangsrapportage met de Kamer gedeeld.⁴ Het IAK is het Nederlandse instrument voor het uitvoeren van RIA's. Tegelijk heeft het IAK een bredere scope dan alleen wetgeving; het IAK is ook van toepassing op de voorbereiding van beleid. In haar onderzoek geeft de OESO verschillende aanbevelingen hoe het IAK kan worden aangepast. In het plan van aanpak zijn deze aanbevelingen meegenomen, waarbij gekeken is hoe deze in de Nederlandse context meerwaarde hebben en toepasbaar zijn.

Het plan van aanpak tot herziening van het IAK heeft vier actielijnen, namelijk: het IAK vereenvoudigen, gebruiksvriendelijker maken, het vergroten van de bekendheid en het stimuleren van betere toepassing. De eerste actielijn van het IAK ziet toe op het *eenvoudiger* maken van het instrument. Hiervoor wordt bekeken hoe het instrument overzichtelijker en toegankelijker ingericht kan worden, waarbij zoveel mogelijk per beleidsinstrument wordt aangegeven welke kwaliteitseisen gelden. De bestaande kwaliteitseisen en andere verplichtingen worden doorgelicht op nut en noodzaak. De elementen doeltreffendheid en doelmatigheid worden duidelijker en centraler geïntegreerd in het herziene IAK. Herziening IAK kan bijdragen aan betere voorbereiding van beleid en wetgeving en daarmee aan betere toelichting op voorstellen conform de eisen van art. 3.1 CW.

Het IAK wordt *gebruiksvriendelijker* gemaakt door een betere presentatie. Binnen het IAK is helder welke onderdelen van het IAK verplicht zijn en welke ondersteunend. Nagedacht wordt ook over een duidelijke (digitale) routing in het IAK.

¹ Derde voortgangsrapportage operatie Inzicht in Kwaliteit, kamerstuk 31865, Nr. 168

² Kamerstukken II 2020/21, 3 5510, nr. 4

³ De OESO-definitie hiervan is: Een RIA is een systematische aanpak om voorgenomen en bestaande wettelijke regels en alternatieven daarvoor kritisch te beoordelen op positieve en negatieve effecten

⁴ Kamerstukken II 2019/20, 3 1865, nr. 168

De *bekendheid* van het herziene IAK als het centrale instrument voor de kwaliteit van beleid en wet- en regelgeving kan worden vergroot. Hiervoor kan worden gekeken naar promotie en opleiding.

Betere toepassing van het herziene IAK kan worden gestimuleerd door te onderzoeken hoe er voldoende ondersteuning, capaciteit en kennis bij de departementen kan worden gerealiseerd, om zo meer evidence informed beleid te maken.

Met de vier actielijnen wordt voor een groot deel tegemoetgekomen aan de aanbevelingen uit het OESO-rapport. In het OESO-rapport wordt tevens de aanbeveling gedaan om een externe toezichthouder in te stellen voor de toepassing van het IAK. Dit vraagt om substantiële aanpassingen in hoe de Nederlandse rijksoverheid nu is georganiseerd. Daarom wordt in de komende maanden verkend welke mogelijkheden er zijn voor in- en extern toezicht met welke voor- en nadelen. Een eventueel besluit hierover wordt overgelaten aan het volgende kabinet.

Een andere aanbeveling van de OESO is om in het regeerakkoord ruimte te laten voor IAK-analyses bij de uitwerking ervan. Dit kabinet heeft hierin ervaring opgedaan met de Aanvullende Post, waarmee meer ruimte ontstaat voor de beleidsvoorbereiding. Deze ervaringen kunnen door het volgende kabinet worden benut om verder invulling te geven